

UNIVERZITA KARLOVA PRÁVNICKÁ FAKULTA

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK VEDOUCÍHO PRÁCE

Téma práce : Ochranné léčení a zabezpečovací detence

Autor : Valérie Burešová

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.

Oponent: Doc. JUDr. Vladimír Pelc, Ph.D.

Rozsah práce: 70 stran

Datum odevzdání práce: březen 2023

1. Charakteristika tématu: *Téma ochranného léčení a zabezpečovací detence patří k náročnějším diplomním úkolům, které vyžadují nejen dobrou znalost široké škály trestních i mimotrestních předpisů, ale také množství reálií na pomezí práva a medicíny. Řešitel se neobejde bez studia zahraniční literatury. Předložená práce se opírá o množství statistických dat a detailních poznatků z praxe. Výklad je ilustrován řadou kasuistik, které diplomantka získala při svém empirickém šetření dotazníkovou metodou mezi pracovníky zdravotnických zařízení.*

2. Hodnocení po formální a obsahové stránce: *Diplomantka postupuje logicky správně od vymezení všeobecných pojmů, přes výklad základních otázek materie až k vybraným speciálním tématům. Zvláštní exkurz tvoří úvod do německé právní úpravy. Autorka v úvodu porovnává tresty a ochranná opatření z hlediska jejich účelu. Vyrovnává se s obtížnými pojmy přičetnosti, duševní poruchy nebo nebezpečnosti pachatele. Těžištěm práce jsou výklady popisující zákonnou úpravu a realizaci výkonu ochranného léčení a zabezpečovací detence. Diplomantka zde využívá nejen metod syntézy dostupných pramenů, ale také výsledky vlastního empirického výzkumu. Nepřehlíží ani procesní otázky dokazování (problematika znaleckých posudků z oboru psychiatrie).*

Práce je na velmi dobré teoretické úrovni, kdy autorka správně chápe esenciální odlišnost ochranných opatření od trestů, zejména, pokud jde o vyjádření negativního hodnocení osoby, které se sankce ukládá nebo o menší míru adekvátnosti spáchanému skutku. Nepřehlíží ani širší výkladový rámec trestněprávních norem (např. otázky časové působnosti trestních zákonů).

Při výkladu o ochranném léčení se autorka drží vžité klasifikace podle různých kritérií (ambulantní vs. ústavní, fakultativně vs. obligatorně ukládané atd.). Na rozdíl od jiných řešitelů autorka klade důraz na rozlišení typů ochranného léčení podle léčebné metody (psychiatrické, sexuologické, protialkoholní a protitoxikomanické). Správně poukazuje na to, že tyto typy ochranné léčby nejsou blíže definovány a upraveny jsou zcela nedostatečně na úrovni instrukce ministerstva spravedlnosti. Autorka si také správně všimá prakticky významných rozdílů mezi tzv. jednodenní (lůžkovou) a stacionární péčí, kdy odsouzený dochází k lékaři ve vězení.

Autorka poskytuje nejen podrobný výklad o postupu soudů při ukládání ochranných léčení, nýbrž se detailně zabývá i samotnou realizací léčby z hlediska administrativního a medicínského. Velmi cenné jsou statistické údaje, které autorka zasvěceně interpretuje. Pokouší se na základě statistik mj. o srovnání s výkonem ochranné léčby v jiných evropských zemích. Předložená práce je přínosná také z hlediska diskuse o vzájemném poměru výkonu trestu odnětí

svobody a ochranného léčení. Autorka je s to vystihnout zásadní odlišnosti mezi jednotlivými konstelacemi, podle toho, do jaké míry ochranné léčení nahrazuje trest. Autorka připomíná i možnost ukládání tzv. kombinovaného ochranného léčení v případech, kdy jsou splněny podmínky pro uložení více druhů léčení.

Práce obsahuje bohaté aktuální informace k jednotlivým režimům ochranného léčení ve zdravotnických zařízeních. Řeší podrobně případy, kdy pacient léčebný režim svým svévolným jednáním podstatně narušuje (včetně otázky odpovědnosti za trestný čin maření úředního rozhodnutí dle § 337 odst. 1 písm. i TZ). Autorka poukazuje na značné rozdíly mezi režimem v jednotlivých nemocnicích. Zabývá se také otázkou umístění odsouzeného do konkrétního zařízení (srov. rozsudek ESLP Rodzevillo vs. Ukrajina).

V diplomové práci jsou přiblíženy postupy při nástupu, resp. dodání pacienta do léčebného ústavu. Povinnosti léčebného ústavu jsou podrobeny zevrubné analýze. Z výkladů autorky je patrná její dobrá znalost medicínského práva.

Pokud jde o výklad institutu zabezpečovací detence, autorka se podrobně zabývá jeho genezí od devadesátých let minulého století. Analyzuje platný zákon o výkonu zabezpečovací detence. Bližší pozornost autorka věnuje zejména vymezení kategorií osob, jimž se detence ukládá a dále otázkám přeměny ochranného léčení v zabezpečovací detenci. I v této části výkladu autorka poskytuje čtenářům množství detailních poznatků o režimu v ústavech zabezpečovací detence, o právech a povinnostech chovanců.

Předložená práce není jen zdařilou syntézou shromážděných poznatků, nýbrž obsahuje i zajímavé vlastní postřehy a návrhy autorky. Diplomantka nachází zejména v právní úpravě ochranného léčení četné mezery. Problémy spatřuje jak u ochrany bezpečí ošetrovatelského personálu, tak i ohledně přesnějšího vymezení práv pacientů. Poukazuje také na velký nepoměr v materiálním zajištění léčení v jednotlivých krajích. Všimá si i skutečnosti, že nám chybí jasná kritéria nebezpečnosti pobytu choromyslných na svobodě a také zajištění tzv. postdetenční péče.

Po formální stránce má diplomová práce všechny náležitosti. Opírá se o široký okruh literárních i empirických pramenů, které jsou odpovídajícím způsobem citovány. Stylistická úroveň práce je velmi dobrá.

3. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Při ústní obhajobě může kandidátka objasnit některou z následujících otázek

Lze ochranné léčení uložit osobě, která nebyla trestně stíhána?

Lze ochranné léčení uložit dítěti mladšímu 15 let?

Co když ochranné léčení tajně vyplivuje léky?

Která základní občanská práva jsou suspendována u chovanců v zabezpečovací detenci?

Uveďte příklady.

Uveďte příklady kázeňských trestů v zabezpečovací detenci.

Který omezovací prostředek je oficiálně označován termínem „ochranný kabátek“?

4. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě. Doporučuji k obhajobě.

5. Navržený klasifikační stupeň: 1 (výborně)

V Praze dne 21. března 2023

JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.
vedoucí diplomové práce